

การวิจัยเรื่องการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ ความต้องการ ปัญหาของการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ และเปรียบเทียบสภาพการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัย 19 แห่ง ปีการศึกษา 2553 จำนวน 397 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 364 คน คิดเป็นร้อยละ 92 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใช้ไคสแควร์ χ^2 และ t-test ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่ห้องสมุดให้บริการจากการรับรู้ผ่านโฆษณาของห้องสมุด มีวัตถุประสงค์การใช้เพื่อทำวิทยานิพนธ์/ทำรายงาน โดยเรียนรู้วิธีการสืบค้นจากการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านโฆษณาของห้องสมุด และใช้ห้องสมุดเป็นสถานที่ในการสืบค้น สัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง ใช้เวลามากกว่า 1 ชั่วโมง ผลลัพธ์ที่ได้เป็นเอกสารฉบับเต็ม โดยมีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์อยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ฐานข้อมูล ThaiLIS มีการใช้มากที่สุด

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ด้านความสะดวกในการค้นหาข้อมูล ด้านลักษณะของฐานข้อมูล อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ความต้องการด้านฐานข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการความสะดวกในการค้นหาข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือสามารถสืบค้นข้อมูลได้ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก ทุกเวลา ทุกสถานที่ ความต้องการด้านลักษณะของฐานข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือเนื้อหาข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ รองลงมาคือมีข้อมูลหลากหลายสาขาวิชาและทันสมัย ส่วนความต้องการด้านฐานข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือฐานข้อมูล ThaiLIS รองลงมาคือฐานข้อมูล Scopus และฐานข้อมูล Science Direct

นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ด้านฐานข้อมูล ด้านเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ ด้านผู้ให้บริการ ด้านผู้ใช้บริการ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านฐานข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุดคือไม่ทราบฐานข้อมูลใดที่ตรงกับความต้องการ และผลลัพธ์ข้อมูลไม่ตรงต่อความต้องการ ด้านเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุดคือปัญหาการใช้เวลาดาวน์โหลดข้อมูลนาน รองลงมาคือจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์มีน้อย ด้านผู้ให้บริการที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุดคือการขาดการประชาสัมพันธ์ฐานข้อมูล รองลงมาคือไม่มีเอกสารแนะนำการสืบค้นข้อมูลอย่างละเอียด และด้านผู้ใช้บริการที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุดคือการใช้คำค้น คำเชื่อม รองลงมาคือไม่มีความรู้และทักษะในการใช้ฐานข้อมูล

เมื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาภาครัฐและเอกชน พบว่า นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีสภาพการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนบางรายการ เช่น การรับรู้แหล่งให้บริการฐานข้อมูล วิธีการเรียนรู้การสืบค้นฐานข้อมูล สถานที่สืบค้นฐานข้อมูล รูปแบบผลลัพธ์จากการใช้ฐานข้อมูล รายชื่อที่เคยใช้ และระดับการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ยกเว้น วัตถุประสงค์การใช้ฐานข้อมูล วิธีการเข้าใช้ฐานข้อมูล ความถี่ในการใช้ฐานข้อมูล เวลาการสืบค้นฐานข้อมูล ที่พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

The researches on the Use of Online Databases by Graduate Students in the University Libraries in Bangkok aims to study the conditions of use of online databases, the problems of use online databases and to compare the conditions of using online databases by graduate students who uses the libraries both the public and the private university libraries in Bangkok. The data collection was the questionnaires which 397 graduate students from 19 universities in academic year 2010. They were returned 364 questionnaires about 92 percent. The data analyses were statistics, percentages, means and standard deviations. The research hypothesis revealed chi-square, X^2 and t-test. Study results indicated that;

Most of graduate students used online databases at libraries through the library's home pages. Their purposes for do their thesis/ do their reports. They learnt the ways to search through the library's home pages by themselves. And they used the library was the place for searching the data for 2-3 times a week. They spent time for searching more than one hour each. They got full texts. The rank of the using online databases of graduate students is poor. While ThaiLIS online database were use at the very good.

Most of graduate students required to use online databases in convenience way. Also the ranks of the aspects of online databases are good. While their requirement about the easiness searching with high average-- they are able to search the data both inside and outside the universities. And also they can reach easily, every time and everywhere. The requirement of the aspects of online databases with highest average-- the contents are reliable and then, widely and trendy. Online service requirements with highest average—ThaiLIS online database and then, Scopus and Science Direct.

Most of graduate students encounter the problems of use online databases, networks and computers. The ranks of librarians' problems encounter with moderate. Databases' problems encounter rank with the highest—they didn't know databases what they want so, the information was not their purpose. Network and computer with highest problems level— long time for loading then lack of computers. Problems of librarian's average highest —lack of information then lack of the detail of direction. Also problems of librarians' average highest—keywords, combine terms next, lack of knowledge and skills.

To compare the condition of graduate students about online databases between the government and the private universities found that the government universities different from the private universities some items such as sources' acquisition about services, the learning methodologies for searching, the name lists and levels of online databases. Excepting the purposes of online databases using, the ways to use the databases, the frequency and time that were not different of statistic significance.